Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2021. gada 11. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LESD 45. pants – Darba ņēmēju brīva pārvietošanās – LESD 49. pants – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – LESD 56. pants – Pakalpojumu sniegšanas brīvība – Ostas darbu veikšana – Ostas strādnieki – Piekļuve profesijai un pieņemšana darbā – Ostas strādnieku atzīšanas noteikumi – Ostas strādnieki, kas nav iekļauti valsts tiesību aktos paredzētajā darba ņēmēju kontingentā – Ierobežojums uz darba līguma darbības laiku – Ostas strādnieku mobilitāte starp dažādām ostu teritorijām – Loģistikas darbinieki – Drošības sertifikāts – Primāri vispārējo interešu apsvērumi – Drošība ostu teritorijās – Darba ņēmēju aizsardzība – Samērīgums

Apvienotajās lietās C-407/19 un C-471/19

par diviem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Raad van State* (Valsts padome, Beļģija) (C-407/19) un *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa, Beļģija) (C-471/19) iesniedza ar 2019. gada 16. maija un 6. jūnija lēmumiem un kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2019. gada 24. maijā un 20. jūnijā, tiesvedībās

Katoen Natie Bulk Terminals NV,

General Services Antwerp NV

pret

Belgische Staat (C-407/19)

un

Middlegate Europe NV

pret

Ministerraad (C-471/19),

piedaloties:

Katoen Natie Bulk Terminals NV,

General Services Antwerp NV,

Koninklijk Verbond der Beheerders van Goederenstromen (KVBG) CVBA,

MVH Logistics en Stuwadoring BV,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*] (referents), tiesneši N. Pisarra [*N. Piçarra*], D. Švābi [*D. Šváby*], S. Rodins [*S. Rodin*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerāladvokāts: M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. CamposSánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *General Services Antwerp NV*, *Katoen Natie Bulk Terminals NV* un *Middlegate Europe NV* vārdā – *M. Lebbe* un *E. Simons*, *advocaten*,

– Beļģijas valdības vārdā – *L. Van den Broeck*, *M. Jacobs* un *C. Pochet*, pārstāves, kam palīdz *P. Wytinck*, *D. D'Hooghe* un *T. Ruys*, *advocaten*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *A. Nijenhuis*, *S. L. Kalėda* un *B.-R. Killmann*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2020. gada 10. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā lietā C-407/19 interpretēt LESD 34., 35., 45., 49., 56., 101. un 102. pantu un 106. panta 1. punktu un lietā C-471/19 – LESD 49. un 56. pantu, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 15. un 16. pantu, kā arī vienlīdzības principu.

2 Šie lūgumi lietā C-407/19 ir iesniegti saistībā ar strīdiem starp *Katoen Natie Bulk Terminals NV* un *General Services Antwerp NV* un *Belgische Staat* (Beļģijas valsts) un lietā C-471/19 – starp *Middlegate Europe NV* un *Ministerraad* (Ministru padome, Beļģija) par dažu Beļģijas tiesību normu par ostas darbu organizāciju spēkā esamību un it īpaši par to atbilstību Savienības tiesībām.

Beļģijas tiesības

Likums par darba līgumiem

3 Beļģijas tiesībās kopējais režīms, kas ir piemērojams it īpaši strādnieku darba līgumiem, ir izveidots ar 1978. gada 3. jūlija *wet betreffende de arbeidsovereenkomsten* (Likums par darba līgumiem; *Belgisch Staatsblad*, 1978. gada 22. augusts, 9277. lpp.).

Likums par ostas darbiem

4 1972. gada 8. jūnija *wet betreffende de havenarbeid* (Likums par ostas darbiem; *Belgisch Staatsblad*, 1972. gada 10. augusts, 8826. lpp.), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietas faktiskajiem apstākļiem (turpmāk tekstā – "Likums par ostas darbiem"), 1. pantā ir paredzēts:

"Ostu teritorijās neviens nedrīkst likt veikt ostas darbus kādam citam kā tikai atzītiem ostas strādniekiem."

5 Šī likuma 2. pantā ir noteikts:

"Par ostu teritorijām un ostas darbiem šajā likumā ir uzskatāmas tās teritorijas un tie darbi, ko [..] ir noteicis Karalis."

6 Minētā likuma 3. pants ir formulēts šādi:

"Saņēmis atzinumu, ko ir sniegusi attiecīgajā ostas teritorijā kompetentā apvienotā komiteja, Karalis nosaka ostas strādnieku atzīšanas nosacījumus un noteikumus.

[..]"

7 Saskaņā ar šī paša likuma 3.*bis* pantu:

"Saņēmis atzinumu, ko ir sniegusi attiecīgajā ostas teritorijā kompetentā apvienotā komiteja, Karalis var likt darba devējiem, kuri minētajā teritorijā nodarbina ostas strādniekus, pievienoties viņa atzītai darba devēju organizācijai un kā pilnvarotai personai obligāti izpildīt visus pienākumus, kas saskaņā ar tiesību aktiem par individuālo un kolektīvo darbu un tiesību aktiem sociālajā jomā ir noteikti darba devējiem attiecībā uz ostas strādnieku nodarbināšanu.

Iepriekšējā daļā paredzētā darba devēju organizācija tiek atzīta, ja tai kā biedri ir piederīgi vairākums ieinteresēto darba devēju."

Karaļa 1973. gada dekrēts

8 1973. gada 12. janvāra *koninklijk besluit tot oprichting en tot vaststelling van de benaming en van de bevoegdheid van het Paritair Comité van het havenbedrijf* (Karaļa Dekrēts par apvienotās komitejas ostu darbības jautājumos izveidi un tās nosaukuma un kompetences noteikšanu; *Belgisch Staatsblad*, 1973. gada 23. janvāris, 877. lpp.), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietas faktiskajiem apstākļiem (turpmāk tekstā – "Karaļa 1973. gada dekrēts"), 1. pantā ir noteikts:

"Tiek izveidota apvienotā komiteja "Ostu apvienotā komiteja" (kas atbild par darba ņēmējiem kopumā un viņu darba devējiem):

visiem darba ņēmējiem un viņu darba devējiem, kas ostu teritorijās:

A. galvenokārt vai papildus nodarbojas ar ostas darbiem, proti, veic jebkādas darbības ar precēm, ko pārvadā pa jūru, upi, dzelzceļu vai autoceļiem, un jebkurus ar minētajām precēm saistītos papildpakalpojumus neatkarīgi no tā, vai šīs darbības tiek veiktas uz moliem, iekšējos ūdensceļos, kuģu piestātnēs vai uzņēmumos, kuri nodarbojas ar preču importu, eksportu vai tranzītu, kā arī jebkādas darbības ar precēm, ko pārvadā pa jūru vai upi un kas tiek nosūtītas no rūpniecības uzņēmumu moliem vai uz tiem.

Piemēro šādas definīcijas:

1. Darbības ar precēm:

a) preces: visas preces, tostarp konteineri un transportlīdzekļi, izņemot vienīgi:

– izlejamas naftas, (šķidru) naftas produktu un rafinēšanai paredzētu šķidru izejvielu pārvadājumus, ķīmisko rūpniecību un uzglabāšanas un pārstrādes darbības naftas ieguves iekārtās;

– zvejas kuģos pārvadātās zivis;

– saspiestas šķidrās gāzes un beztaras gāzes;

b) darbības: iekraut, izkraut, ielādēt, izlādēt, pārvietot kuģa kravu, izkraut beztaras kravu, attauvot, klasificēt, atlasīt, kalibrēt, sabērt, nobērt, kā arī salikt un izjaukt kravas vienības.

2. Ar šīm precēm saistīti papildpakalpojumi: marķēt, svērt, mērīt, mērīt tilpumu, pārbaudīt, saņemt, sargāt (izņemot aizsardzības pakalpojumus, ko sniedz uzņēmumi, kuri ir aizsardzības un/vai uzraudzības apvienotās komitejas pakļautībā, to uzņēmumu vārdā, kuri ziņo apvienotajai ostu komitejai), piegādāt, paraugot un apzīmogot, piesiet un atvienot.

[..]"

Karaļa 2004. gada dekrēts

9 Pirms grozījumu izdarīšanas ar 2016. gada 10. jūlija *koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 5 juli 2004 betreffende de erkenning van havenarbeiders in de havengebieden die onder het toepassingsgebied vallen van de wet van 8 juni 1972 betreffende de havenarbeid* (Karaļa Dekrēts, ar ko groza Karaļa 2004. gada 5. jūlija Dekrētu par ostas strādnieku atzīšanu ostu teritorijās, kurām ir piemērojams 1972. gada 8. jūnija Likums par ostas darbiem; *BelgischStaatsblad*, 2016. gada 13. jūlijs, 43879. lpp.; turpmāk tekstā – "Karaļa 2016. gada dekrēts") 2004. gada 5. jūlija *koninklijk besluit betreffende de erkenning van havenarbeiders in de havengebieden die onder het toepassingsgebied vallen van de wet van 8 juni 1972 betreffende de havenarbeid* (Karaļa Dekrēts par ostas strādnieku atzīšanu ostu teritorijās, kurām ir piemērojams 1972. gada 8. jūnija Likums par ostas darbiem; *Belgisch Staatsblad*, 2004. gada 4. augusts, 58908. lpp.) 2. pantā bija paredzēts:

"Pēc ostas strādnieku atzīšanas viņus iekļauj vai nu "vispārējā kontingentā", vai "loģistikas kontingentā".

Vispārējā kontingenta ostas strādniekus atzīst jebkuru ostas darbu veikšanai [Karaļa 1973. gada dekrēta] 1. panta izpratnē.

Loģistikas kontingenta ostas strādniekus atzīst ostas darbu veikšanai [Karaļa 1973. gada dekrēta] 1. panta izpratnē vietās, kur, sagatavojot preces turpmākai sadalei vai nosūtīšanai, tās tiek izmainītas tā, ka tās netieši iegūst pierādāmu pievienoto vērtību."

10 Ar Karaļa Dekrētu par ostas strādnieku atzīšanu ostu teritorijās, kurām ir piemērojams 1972. gada 8. jūnija Likums par ostas darbiem, kurā grozījumi izdarīti ar Karaļa 2016. gada dekrētu (turpmāk tekstā – "Karaļa 2004. gada dekrēts"), "kontingenta" jēdziens tika aizstāts ar jēdzienu "*pool*". Karaļa 2004. gada dekrēta 1. pantā ir paredzēts:

"§ 1. Ikvienā ostas teritorijā ostas strādniekus atzīst apvienotā komiteja (turpmāk tekstā – "administratīvā komisija"), ko izveido apvienotajā apakškomitejā, kura ir kompetenta par attiecīgo ostas teritoriju.

Šīs administratīvās komisijas sastāvā ir:

1° priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks;

2° četri pastāvīgie locekļi un četri aizvietotāji, ko ieceļ apvienotajā apakškomitejā pārstāvētās darba devēju organizācijas;

3° četri pastāvīgie locekļi un četri aizvietotāji, ko ieceļ apvienotajā apakškomitejā pārstāvētās darba ņēmēju organizācijas;

4° viens vai vairāki sekretāri.

Administratīvās komisijas darbībai piemēro Karaļa 1969. gada 6. novembra Dekrēta, ar ko nosaka vispārīgus noteikumus par apvienoto komiteju un apakškomiteju darbību, noteikumus, kā arī šā Karaļa dekrēta 10. pantā paredzētos īpašos noteikumus.

§ 2. Atzīšanas pieteikumu iesniedz rakstveidā kompetentajai apvienotajai apakškomitejai, izmantojot šim nolūkam paredzēto paraugu.

Pieteikumā norāda, vai pieteikums ir iesniegts nodarbināšanai *pool* vai ārpus tā.

§ 3. Neskarot 1. punkta [pirmās] daļas noteikumus, darba ņēmējiem, kas veic darbu [Karaļa 1973. gada dekrēta] 1. panta izpratnē vietās, kur, sagatavojot preces turpmākai sadalei vai nosūtīšanai, tās tiek izmainītas tā, ka tās netieši iegūst pierādāmu pievienoto vērtību, un kas ir saņēmuši drošības sertifikātu un tiek saukti par "loģistikas darbiniekiem", minētais drošības sertifikāts ir līdzvērtīgs atzīšanai [Likuma par ostas darbiem] izpratnē.

Darba devējs, kas ir noslēdzis darba līgumu ar darba ņēmēju, pieprasa iesniegt drošības sertifikātu iepriekšējā daļā minēto darbību veikšanai, kuru izsniedz, uzrādot personas apliecību un darba līgumu. Šīs procedūras noteikumus nosaka darba koplīgumā."

11 Saskaņā ar šī Karaļa dekrēta 2. pantu:

"§ 1. Ostas strādniekus, kas ir minēti 1. panta 1. punkta [pirmajā] daļā, pēc viņu atzīšanas iekļauj vai neiekļauj ostas strādnieku *pool*.

Atzīšanas nolūkā ņem vērā pieprasījumu pēc darbaspēka, lai viņus iekļautu *pool*.

§ 2. Ostas strādnieki, kas ir nodarbināti *pool*, tiek atzīti uz noteiktu vai nenoteiktu laiku.

Noteikumus par atzīšanas ilgumu nosaka darba koplīgumā.

§ 3. Ostas strādniekus, kas nav iekļauti *pool*, pieņem darbā, noslēdzot ar viņiem darba līgumu saskaņā ar [..] Likumu par darba līgumiem.

Atzīšanas ilgums nepārsniedz minētā darba līguma ilgumu."

12 Minētā Karaļa dekrēta 4. pants ir formulēts šādi:

"§ 1. Ostas strādnieka atzīšanai, uz ko attiecas 1. panta 1. punkta pirmā daļa, piemēro šādas atzīšanas prasības:

[..]

2º darba ņēmēju par piemērotu veikt ostas darbus atzīst ārējs riska novēršanas un aizsardzības darbā dienests, kura biedre ir saskaņā ar [Likuma par ostas darbiem] 3.*bis* pantu par pilnvaroto personu iecelta darba devēju organizācija;

3º darba ņēmējs ir izturējis psihotehniskus testus, ko ir veikusi struktūra, kuru saskaņā ar [Likuma par ostas darbiem] 3.*bis* pantu šim mērķim ir izraudzījusies par pilnvaroto personu norīkota darba devēju organizācija; šo pārbaudījumu mērķis ir pārliecināties, ka ostas strādnieka kandidātam ir pietiekamas spējas, atbilstošas īpašības un motivācija, lai pēc apmācības pabeigšanas pildītu ostas strādnieka pienākumus;

[..]

6º darba ņēmējs trīs nedēļas ir apmeklējis sagatavošanas kursus par darba drošību un profesionālās kvalifikācijas iegūšanai, kā arī ir nokārtojis gala eksāmenu. Kompetentā iestāde izstrādā kvalitātes nosacījumus, kuriem ir jāatbilst apmācībai, ko var brīvi piedāvāt;

7º ostas strādnieka atzīšana nav atsaukta pēdējo piecu gadu laikā saskaņā ar šī dekrēta 7. panta [pirmās] daļas 1. vai 3. apakšpunktu;

8º ostas strādniekam, kura atzīšana ir minēta 2. panta 3. punktā, arī ir jābūt noslēgušam darba līgumu.

§ 2. Ostas strādnieka atzīšana ir derīga katrā attiecīgajā ostas teritorijā, ko ir noteicis Karalis saskaņā ar 1968. gada 5. decembra Likuma par darba koplīgumiem un apvienotajām komitejām 35. un 37. pantu.

Noteikumus un nosacījumus, saskaņā ar kuriem ostas strādnieks var strādāt citā ostas teritorijā, nevis tajā, kurā viņš ir atzīts, nosaka darba koplīgumā.

Saskaņā ar [Likuma par ostas darbiem] 3.*bis* pantu par pilnvaroto personu ieceltā darba devēju organizācija saglabā pilnvarotās personas statusu arī tad, ja ostas strādnieks strādā citā ostas teritorijā, nevis tajā, kurā viņš ir atzīts.

§ 3. Ja ostas strādnieki var pierādīt, ka citā Eiropas Savienības dalībvalstī saistībā ar darbu ostās viņi atbilst līdzvērtīgiem nosacījumiem, viņiem nepiemēro šajā Karaļa dekrētā noteiktos nosacījumus.

§ 4. Atzīšanas un atjaunošanas pieteikumus iesniedz administratīvajā komisijā, un tā tos izskata."

13 Šī paša Karaļa dekrēta 13./1. pantā ir noteikts:

"1 [Laikposmā līdz 2017. gada 30. jūnijam] darba līgumu, uz ko attiecas 2. panta 3. punkta [otrā] daļa, noslēdz uz nenoteiktu laiku;

2 [laikposmā no 2017. gada 1. jūlija līdz 2018. gada 30. jūnijam] darba līgumu, uz ko attiecas 2. panta 3. punkta [otrā] daļa, noslēdz vismaz uz diviem gadiem;

3 [laikposmā no 2018. gada 1. jūlija līdz 2019. gada 30. jūnijam] darba līgumu, uz ko attiecas 2. panta 3. punkta [otrā] daļa, noslēdz vismaz uz vienu gadu;

4 [laikposmā no 2019. gada 1. jūlija līdz 2020. gada 30. jūnijam] darba līgumu, uz ko attiecas 2. panta 3. punkta [otrā] daļa, noslēdz vismaz uz sešiem mēnešiem."

14 Saskaņā ar Karaļa 2004. gada dekrēta 15./1. pantu:

"Lai īstenotu šo dekrētu:

1° ostas strādniekus, kas ir atzīti saskaņā ar līdzšinējā 2. panta [otro] daļu, automātiski atzīst par *pool* iekļautiem ostas strādniekiem saskaņā ar 2. panta 1. punktu, neskarot šā Karaļa dekrēta 5.–9. panta noteikumus;

2° ostas strādniekus, kas ir atzīti saskaņā ar līdzšinējā 2. panta [trešo] daļu, automātiski pielīdzina loģistikas darbiniekiem, uz kuriem attiecas 1. panta 3. punkts, neskarot šā Karaļa dekrēta 5.–9. panta noteikumus."

Pamatlietas, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

Lieta C-407/19

15 *Katoen Natie Bulk Terminals* un *General Services Antwerp* ir divas Beļģijā reģistrētas sabiedrības, kuru darbība Beļģijā un ārvalstīs ietver ostas darbus.

16 2016. gada 5. septembrī abas šīs sabiedrības iesniedzējtiesā lietā C-407/19 *Raad van State* (Valsts padome, Beļģija) iesniedza prasību atcelt Karaļa 2016. gada dekrētu.

17 Šis Karaļa dekrēts tika pieņemts pēc brīdinājuma vēstules, kuru 2014. gada 28. martā Beļģijas Karalistei bija nosūtījusi Eiropas Komisija un saskaņā ar kuru tās tiesiskais regulējums par ostas darbiem bija pretrunā LESD 49. pantam. Komisija būtībā norādīja, ka Beļģijas tiesiskais regulējums par ostas strādnieku nodarbināšanu attur ārvalstu uzņēmumus reģistrēt uzņēmumu Beļģijā, jo tie nevar brīvi izvēlēties savus personāla locekļus, bet tiem ir pienākums pat loģistikas uzdevumu veikšanai izmantot atzītus ostas strādniekus, kuru pakalpojumus turklāt var izmantot tikai ierobežotā ģeogrāfiskajā teritorijā. Pēc Karaļa 2016. gada dekrēta pieņemšanas Komisija 2017. gada 17. maijā nolēma izbeigt pārkāpuma procedūru.

18 *Raad van State* (Valsts padome) vispirms precizē, ka Karaļa 2016. gada dekrēts, kas veido materiālo tiesību normas, kuru atcelšana *ergaomnes* tiek prasīta tajā notiekošajā objektīvajā tiesvedībā, uzņēmumiem, darba devējiem un darba ņēmējiem, kas veic vai liek veikt ostas darbus Beļģijas ostu teritorijās vai kas ir reģistrēti ostu teritorijās vai vēlas tajās reģistrēties, ir piemērojams vienādi neatkarīgi no to valstspiederības.

19 Minētā tiesa vērš uzmanību arī uz to, ka Karaļa 2004. gada dekrēts reglamentē ostas darbus Beļģijā esošajās (jūras) ostu teritorijās, tostarp Antverpenes (Beļģija) un Zēbriges (Beļģija) ostās, kas ir jūras ostas, kuras ir atvērtas starptautiskajiem pārvadājumiem, proti, darbojas sīvas konkurences apstākļos. Tāpēc ir jāņem vērā šo jūras ostu teritoriju skaidras pārrobežu intereses, it īpaši – ņemot vērā tajās veiktās importa un eksporta darbības, lielo skaitu starptautisko operatoru no citām dalībvalstīm, kas tajās darbojas, tajās veikto komercdarbību starptautiskās tirdzniecības nozarē un pievilkšanas spēku, kas par izpildes vietu liek izvēlēties vietu, kura varētu būt interesanta ārvalstu operatoriem un ārvalstu – attiecīgā gadījumā tuvāko dalībvalstu – darba ņēmējiem, kuru pakalpojumus vēlētos izmantot šie operatori, lai veiktu savu uzņēmējdarbību. Ņemot vērā šos elementus, minētā tiesa uzskata, ka tās izskatīšanai nodotais strīds nav saistīts ar pilnībā iekšēju situāciju Tiesas judikatūras izpratnē.

20 Runājot par LESD 45. pantā garantēto darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, *Raad van State* (Valsts padome) norāda, ka *Katoen NatieBulkTerminals* un *General Services Antwerp* ir Beļģijas loģistikas sabiedrības, kas savu darbību veic Beļģijas ostu teritorijās un kas, lai īstenotu sabiedrības mērķi, ir

paredzējušas nodarbināt citus ostas strādniekus, nevis atzītos ostas strādniekus, neatkarīgi no to valstspiederības. Līdz ar to šīs sabiedrības kā darba devējas, kas dalībvalstī, kurā tās ir reģistrētas, vēlas nodarbināt darba ņēmējus, kuri ir citas dalībvalsts valstspiederīgie, var atsaukties uz LESD 45. pantā paredzēto darba ņēmēju brīvu pārvietošanos. Tā kā šķiet, ka Karaļa 2004. gada dekrētā ietvertie nosacījumi citu dalībvalstu valstspiederīgajiem sarežģī ostas darbu veikšanu Beļģijas teritorijā un rada šķērsli darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai, tādiem darba devējiem kā minētās sabiedrības arī būtu jābūt iespējai iebilst pret šādu tiesisko regulējumu. Šis apstāklis arī norāda, ka iesniedzējtiesā izskatāmais strīds nevar tikt reducēts uz pilnībā iekšēju situāciju.

21 Runājot par lietas būtību, *Raad van State* (Valsts padome) precizē, ka *Katoen Natie Bulk Terminals* un *General Services Antwerp* būtībā apstrīd septiņus pasākumus, kas ir ietverti Karaļa 2004. gada dekrētā un kas tika ieviesti vai grozīti ar Karaļa 2016. gada dekrētu.

22 Šī tiesa pamatojas uz pieņēmumu, ka visi šie pasākumi kopā veido šķērsli LESD garantētajām pamatbrīvībām, jo darba ņēmējiem, tostarp tiem, kas ir no citas dalībvalsts, tie var sarežģīt vai padarīt mazāk pievilcīgu ostas darbu veikšanu kādā Beļģijas ostas teritorijā, kā arī šādu darba ņēmēju pieņemšanu darbā no darba devēju puses.

23 Runājot par iespējamo šo šķēršļu pamatojumu ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, minētā tiesa norāda, ka *Katoen Natie BulkTerminals* un *General Services Antwerp* apstrīd, ka minētie pasākumi būtu vispārīgi "atbilstoši", lai sasniegtu izvirzīto mērķi ostu teritorijās nodrošināt drošību un tādējādi ostu strādnieku darba drošību, kā arī tiesisko aizsardzību. Tās apstrīd arī, ka šie paši pasākumi ir samērīgi un nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs šī mērķa sasniegšanai, kaut arī tie nav diskriminējoši.

24 Runājot, pirmkārt, par visu to ostas strādnieku obligātu atzīšanu, kuriem Karaļa 2004. gada dekrēta 1. panta 1. punktā paredzētā administratīvā komisija, ko veido darba devēju organizācijas un darba ņēmēju organizācijas (turpmāk tekstā – "administratīvā komisija"), nav uzdevusi veikt loģistikas uzdevumus, pietiekamu procesuālo garantiju neesamību šajā ziņā un nepieciešamību ņemt vērā pieprasījumu pēc darbaspēka nolūkā to iekļaut *pool*, *Raad van State* (Valsts padome) konstatē, ka Beļģijas tiesībās pozitīvu vai negatīvu administratīvās komisijas lēmumu par atzīšanu par ostas strādnieku var apstrīdēt tieši, iesniedzot prasību tiesā.

25 Otrkārt, runājot par to atzīšanas nosacījumu pārbaudi, kas attiecas uz veselības stāvokli un psihotehnisko testu izturēšanu, *Raad van State* (Valsts padome) it īpaši vēlas noskaidrot, vai Karaļa 2004. gada dekrēta 4. panta 1. punkta 8. apakšpunktā paredzētais papildu nosacījums, kas prasa, lai darba ņēmējam turklāt būtu noslēgts darba līgums, ir atbilstošs, lai sasniegtu izvirzīto mērķi nodrošināt drošību ostu teritorijās.

26 Treškārt, runājot par *pool* neiekļauto darba ņēmēju atzīšanas ilgumu, kā arī par pārejas režīmu, kas tika ieviests ar Karaļa 2004. gada dekrētu, *Raad van State* (Valsts padome) norāda, ka ikreiz, kad darba ņēmējs noslēdz darba līgumu, viņam ir jāiziet atzīšanas procedūra neatkarīgi no iemesla, kura dēļ viņa iepriekšējais darba līgums ir beidzies.

27 *Raad van State* (Valsts padome) norāda, ceturtkārt, ka Karaļa 2004. gada dekrētā paredzētā pārejas režīma dēļ darba līgumam, kas ir bijis noslēgts līdz 2017. gada 30. jūnijam, bija jābūt noslēgtam uz nenoteiktu laiku. Pēc tam secīgi līgumam, kas bija noslēgts, sākot no 2017. gada 1. jūlija, bija jābūt noslēgtam vismaz uz diviem gadiem, no 2018. gada 1. jūlija – vismaz uz vienu gadu un no 2019. gada 1. jūlija – vismaz uz sešiem mēnešiem. Tikai pēc 2020. gada 1. jūlija darba līguma ilgumu var noteikt brīvi. Tādējādi ostas strādnieka statuss, kam saskaņā ar Karaļa 2004. gada dekrēta 2. panta 3. punktu ir piemērojams kopējais režīms, kurš ir paredzēts Likumā par darba līgumiem, acīmredzami esot mazāk pievilcīgs nekā *pool* iekļauta ostas strādnieka statuss, un tas varētu veidot nepamatotu pārvietošanās brīvības ierobežojumu.

28 Piektkārt, runājot par visu to ostas strādnieku pilnīgu atzīšanu, kas ir nodarbināti kā "*pool* ietverti" ostas strādnieki, *Raad van State* (Valsts padome) norāda, ka *KatoenNatie Bulk Terminals* un *GeneralServices Antwerp* uzskata, ka šis pasākums darba devējiem liedz tiesības piesaistīt labu darbaspēku, ar ostas strādniekiem tieši noslēdzot līgumu uz nenoteiktu laiku, kas viņiem nodrošina nodarbinātības drošību saskaņā ar vispārējām darba tiesību normām, jo šie strādnieki joprojām "automātiski" ir ietverti *pool*. Rodoties jautājums, vai līdzīgs pasākums ir jāatzīst par atbilstošu un samērīgu, ņemot vērā izvirzīto mērķi, un līdz ar to par saderīgu ar brīvību veikt uzņēmējdarbību, kā arī ar darba ņēmēju brīvu pārvietošanos.

29 Sestkārt, runājot par pienākumu darba koplīgumā (turpmāk tekstā – "DKL") noteikt darba ņēmēju nodarbināšanas nosacījumus un noteikumus nolūkā veikt darbu ostas teritorijā, kas nav tā, kurā viņi ir atzīti, *Raad van State* (Valsts padome) jautā, vai šāds pasākums ir saprātīgs un samērīgs vai arī, kā to apgalvo *Katoen Natie Bulk Terminals* un *General Services Antwerp*, nevar saprātīgi apgalvot, ka darba ņēmēju mobilitāte starp dažādām ostu teritorijām būtu jāierobežo vai jāpakļauj papildu nosacījumiem ostu teritoriju drošības dēļ.

30 Visbeidzot, septītkārt, runājot par to darba ņēmēju, kas veic loģistikas darbu, kurš ir noteikts Karaļa 2004. gada dekrēta 1. panta 3. punktā (turpmāk tekstā – "loģistikas darbinieki"), pienākumu saņemt "drošības sertifikātu", *Raad van State* (Valsts padome) uzskata, ka šāda pasākuma mērķis ir nodrošināt vispārējo drošību un līdz ar to arī attiecīgo darba ņēmēju drošību. Tomēr rodas jautājums, vai šāds pasākums, kas ir interpretēts tādējādi, ka minētais drošības sertifikāts ir jāpieprasa ikreiz, kad tiek noslēgts jauns darba līgums, nav būtisks un nesamērīgs administratīvs slogs, ņemot vērā brīvību veikt uzņēmējdarbību un darba ņēmēju brīvu pārvietošanos.

31 Šādos apstākļos *Raad van State* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai LESD 49., 56., 45., 34., 35., 101. vai 102. pants, vajadzības gadījumā skatot vai neskatot tos kopsakarā ar LESD 106. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds tiesiskais regulējums, kāds ir ieviests ar [Karaļa 2004. gada dekrēta] 1. pantu, kopsakarā ar [šī Karaļa dekrēta] 2. pantu, proti, regulējums, saskaņā ar kuru ostas strādnieki, kas ir paredzēti minētā [Karaļa dekrēta] 1. panta 1. punkta pirmajā daļā saistībā ar viņu atzīšanu, kuru veic no attiecīgajā apvienotajā apakškomitejā pārstāvēto darba devēju organizāciju, no vienas puses, un tajā pārstāvēto darba ņēmēju organizāciju, no otras puses, ieceltiem locekļiem izveidota apvienotā administratīvā komisija, tiek vai netiek iekļauti ostas strādnieku *pool*, ņemot vērā, ka nolūkā veikt atzīšanu strādnieku iekļaušanai *pool* tiek ņemts vērā pieprasījums pēc darbaspēka, ja tiek ņemts vērā arī tas, ka šai administratīvajai komisijai nav paredzēts nekāds lēmumu pieņemšanas termiņš un tās atzīšanas lēmumus var pārsūdzēt tikai tiesā?

2) Vai LESD 49., 56., 45., 34., 35., 101. vai 102. pants, vajadzības gadījumā skatot vai neskatot tos kopsakarā ar LESD 106. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds tiesiskais regulējums, kas ir ieviests ar [Karaļa 2004. gada dekrēta] 4. panta 1. punkta 2., 3., 6. un 8. apakšpunktu, proti, tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ostas strādnieku par tādu var atzīt tikai ar nosacījumu, ka darba ņēmēju [a)] par medicīniski piemērotu ostas darbam atzīst ārējs riska novēršanas un aizsardzības darbā dienests, kura biedre ir saskaņā ar Likuma [par ostas darbiem] 3. *bis* pantu par pilnvaroto personu iecelta darba devēju organizācija; [b)] darba ņēmējs ir izturējis psihotehniskos testus, ko ir veikusi atzītas darba devēju organizācijas saskaņā ar to pašu Likuma [par osas darbu] 3.*bis* pantu šim nolūkam par pilnvaroto personu izraudzīta struktūra; [c)] darba ņēmējs trīs nedēļas ir apmeklējis sagatavošanas kursus par darba drošību un profesionālās kompetences iegūšanu un ir nokārtojis gala eksāmenu un [d)] darba ņēmējam jau ir darba līgums, bet šis ostas strādnieks netiek iekļauts *pool*, turklāt ārvalstu ostas strādniekiem saistībā ar [Karaļa 2004. gada dekrēta] 4. panta 3. punktu ir jāspēj pierādīt, ka citā dalībvalstī viņi atbilst līdzīgiem nosacījumiem, lai uz viņiem saistībā ar šī dekrēta piemērošanu vairs neattiektos šie nosacījumi?

3) Vai LESD 49., 56., 45., 34., 35., 101. vai 102. pants, vajadzības gadījumā skatot vai neskatot tos kopsakarā ar LESD 106. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds tiesiskais regulējums, kas ir ieviests ar [Karaļa 2004. gada dekrēta] 2. panta 3. punktu, saskaņā ar kuru ostas strādnieku, kuri netiek iekļauti *pool* un tāpēc darba devējs tos tieši pieņem darbā ar darba līgumu saskaņā ar [..] Likumu par darba līgumiem, atzīšanas ilgums nepārsniedz šā darba līguma darbības laiku, kā rezultātā ikreiz ir jāuzsāk jauna atzīšanas procedūra?

4) Vai LESD 49., 56., 45., 34., 35., 101. vai 102. pants, vajadzības gadījumā skatot vai neskatot tos kopsakarā ar LESD 106. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds tiesiskais regulējums, kas ir ieviests ar [Karaļa 2004. gada dekrēta] 13./1. pantu, proti, pārejas noteikums, saskaņā ar kuru trešajā prejudiciālajā jautājumā minētajam darba līgumam, pirmkārt, ir jābūt noslēgtam uz nenoteiktu laiku, [otrkārt,] no 2017. gada 1. jūlija – vismaz uz diviem gadiem, [treškārt,] no 2018. gada 1. jūlija – vismaz uz vienu gadu, [ceturtkārt,] no 2019. gada 1. jūlija – vismaz uz sešiem mēnešiem un [, visbeidzot, piektkārt,] no 2020. gada 1. jūlija – uz brīvi nosakāmu darbības laiku?

5) Vai LESD 49., 56., 45., 34., 35., 101. vai 102. pants, vajadzības gadījumā skatot vai neskatot tos kopsakarā ar LESD 106. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds tiesiskais regulējums kā [Karaļa 2004. gada dekrēta] 15./1. pants, saskaņā ar kuru atbilstoši agrākajam tiesiskajam regulējumam atzīti ostas strādnieki automātiski tiek atzīti par *pool* ietilpstošiem ostas strādniekiem, kā rezultātā tiek ierobežota darba devēja iespēja tieši (ar līgumu uz nenoteiktu laiku) nodarbināt šos ostas strādniekus un darba devējiem tiek liegts piesaistīt labu darbaspēku, tieši noslēdzot ar viņiem līgumu uz nenoteiktu laiku un piedāvājot viņiem nodarbinātības drošību saskaņā ar vispārējām darba tiesību normām?

6) Vai LESD 49., 56., 45., 34., 35., 101. vai 102. pants, vajadzības gadījumā skatot vai neskatot tos kopsakarā ar LESD 106. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds tiesiskais regulējums, kas ir ieviests ar [Karaļa 2004. gada dekrēta] 4. panta 2. punktu, saskaņā ar kuru [DKL] nosaka nosacījumus un noteikumus, ar kādiem ostas strādnieks var tikt nodarbināts citā ostas teritorijā, nevis tajā, kurā viņš ir atzīts, kā rezultātā tiek ierobežota darba ņēmēju mobilitāte starp ostu teritorijām, turklāt Karalis pats nav precizējis, par kādiem nosacījumiem vai noteikumiem var būt runa?

7) Vai LESD 49., 56., 45., 34., 35., 101. vai 102. pants, vajadzības gadījumā skatot vai neskatot tos kopsakarā ar LESD 106. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds tiesiskais regulējums, kas ir ieviests ar [Karaļa 2004. gada dekrēta] 1. panta 3. punktu, saskaņā ar kuru darba ņēmējiem (loģistikas jomā), kuri [Karaļa 1973. gada dekrēta] 1. panta izpratnē veic darbu vietās, kur, sagatavojot preces turpmākai sadalei vai nosūtīšanai, tās tiek izmainītas tā, ka tās netieši iegūst pierādāmu pievienoto vērtību, ir jābūt saņēmušiem drošības sertifikātu, turklāt šis drošības sertifikāts, ņemot vērā faktu, ka to pieprasa darba devējs, kurš ar darba ņēmēju ir noslēdzis darba līgumu par attiecīgā darba veikšanu, tas ir izsniegts, uzrādot darba līgumu un personas apliecību, ievērojamās procedūras kārtība ir noteikta [DKL] un Karalis nav ieviesis skaidrību šajā jautājumā, ir uzskatāms par atzīšanu [Likuma par ostas darbiem] izpratnē?"

Lieta C-471/19

32 *Middlegate Europe* ir transporta sabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Zēbrigē un kura darbojas visā Eiropā. Saistībā ar starptautiskajiem autopārvadājumiem tās darba ņēmēji Zēbriges ostas piestātnē, izmantojot *tugmaster* (iekrāvējs), sagatavo kravu iekraušanu puspiekabēs, lai nosūtītu tās uz Apvienoto Karalisti un Īriju.

33 2011. gada 12. janvārī kāds darba ņēmējs, kas starptautiskam autopārvadājumam no Virtonas [*Virton*] (Beļģija) uz Beriju [*Bury*] (Apvienotā Karaliste) sagatavoja šādu iekraušanu, tika pakļauts policijas pārbaudei. Pēc šīs pārbaudes policijas dienesti sagatavoja protokolu pret *Middlegate Europe* par Likuma par ostas darbiem 1. panta pārkāpumu, proti, ostas darbu daļu, ko ir veicis kāds neatzīts ostas strādnieks.

34 Ar 2013. gada 17. janvāra lēmumu *Middlegate Europe* tika piemērots administratīvs naudas sods 100 EUR. Šī sabiedrība pret šo lēmumu iesniedza prasību *arbeidsrechtbank Gent, afdeling Brugge* (Ģentes Darba lietu tiesas Briges nodaļa, Beļģija). Ar 2014. gada 17. decembra spriedumu šī tiesa prasību noraidīja kā nepamatotu. Ar 2016. gada 3. novembra spriedumu *arbeidshof te Gent* (Ģentes Darba lietu tiesa, Beļģija) kā nepamatotu noraidīja apelācijas sūdzību, kas bija iesniegta par pirmajā instancē pieņemto nolēmumu.

35 Pēc tam *Middlegate Europe* par minēto spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Hof van Cassatie* (Kasācijas tiesa, Beļģija). Šajā tiesvedībā tā norāda, ka Likuma par ostas darbiem 1. un 2. pants ir pretrunā Beļģijas Konstitūcijas 10., 11. un 23. pantam, jo ar tiem ir pārkāpta uzņēmumu tirdzniecības un ražošanas brīvība. Pēc *MiddlegateEurope* lūguma *Hof van Cassatie* (Kasācijas tiesa) nolēma uzdot divus prejudiciālus jautājumus iesniedzējtiesai lietā C-471/19 – *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa, Beļģija).

36 Šī tiesa norāda, ka Beļģijas Konstitūcijā paredzētā tirdzniecības un ražošanas brīvība ir cieši saistīta ar brīvību izvēlēties profesiju, darba ņēmēja tiesībām un uzņēmuma brīvību, kas ir garantētas Hartas 15. un 16. pantā, un ar vairākām LESD garantētām pamatbrīvībām, piemēram, pakalpojumu sniegšanas brīvību (LESD 56. pants) un brīvību veikt uzņēmējdarbību (LESD 49. pants).

37 Pirmkārt, Konstitucionālā tiesa uzskata, ka pienākums, kas saskaņā ar Likumu par ostas darbiem ir noteikts uzņēmumiem, kuri vēlas kādā ostas teritorijā veikt ostas darbus, tostarp darbības, kas nav saistītas ar kuģu iekraušanu vai izkraušanu, izmantot tikai atzītus ostas strādniekus un obligāti šajā nolūkā pievienoties atzītai darba devēju pārstāvības organizācijai, šķiet, attiecībā uz šiem uzņēmumiem ierobežo darbinieku brīvu izvēli un brīvību vienoties par darba nosacījumiem.

38 Tādējādi šī tiesa uzskata, ka Likuma par ostas darbiem 1. un 2. pants rada ierobežojumu brīvībai veikt uzņēmējdarbību LESD 49. panta izpratnē. Ņemot vērā Tiesas judikatūru, it īpaši 2014. gada 11. decembra spriedumu Komisija/Spānija (C-576/13, nav publicēts, EU:C:2014:2430), tā vēlas noskaidrot, vai šis ierobežojums ir pamatots, ņemot vērā valsts tiesiskā regulējuma ostas darbu jomā īpatnības un īpašos apstākļus.

39 Šajā ziņā tā norāda, ka Beļģijas likumdevēja mērķis, pieņemot Likumu par ostas darbiem, bija aizsargāt ostas strādnieka profesiju, aizliedzot neatzītiem darba ņēmējiem veikt ostas darbus. Piešķirot likumīgu pamatojumu "atzīta ostas strādnieka" statusam – kas esot cieši saistīts ar ostas darbu īpašo, sarežģīto un bīstamo raksturu –, šis likumdevējs esot centies kravu apstrādes darbības ostās, kuru tehniskais raksturs strauji mainās, rezervēt tikai strādniekiem, kas ir izgājuši atbilstošu profesionālo apmācību, kuras mērķis ir novērtēt gan viņu profesionālo kvalifikāciju, gan fiziskās un intelektuālās spējas. Ieviešot šo statusu un ar to saistīto darba monopolu, minētais likumdevējs esot arī vēlējies, pirmām kārtām, sasniegt mērķi garantēt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā un, otrām kārtām, apmierināt ikdienas pieprasījumu pēc specializēta darbaspēka, kas ir kādas ostas rīcībā un kas vienlaikus nodrošina ražīgumu, pakalpojumus un konkurētspēju. Nosakot, ka darba devējam ir jāpievienojas kādai vienotai ostas teritorijas atzītai darba devēju organizācijai, kas rīkojas kā sociālās uzraudzības dienests, Beļģijas likumdevējs turklāt esot centies visiem ostas strādniekiem nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi sociālo tiesību jomā saistībā ar visiem sociālo tiesību pienākumiem, kuri izriet no atzīta ostas strādnieka statusa.

40 Otrkārt, *GrondwettelijkHof* (Konstitucionālā tiesa) vērš uzmanību uz to, ka, gaidot Beļģijas likumdevēja iejaukšanos, vienkāršs Likuma par ostas darbiem 1. un 2. panta neatbilstības Konstitūcijai konstatējums varētu izraisīt to, ka tūkstoši ostas strādnieku kādu laika posmu pēkšņi būs situācijā, kurā pastāv liela nenoteiktība saistībā ar viņu juridisko statusu darba tirgū, un tas ostas strādniekiem varētu radīt negatīvas sociālas un finansiālas sekas. Šādos pašos apstākļos arī valsts iestādes varētu saskarties ar nelabvēlīgām sekām.

41 Lai attiecīgā gadījumā izvairītos no tiesiskās nedrošības un sociālās spriedzes un lai Beļģijas likumdevējam ļautu panākt ostas teritorijās veicamo ostas darbu atbilstību saistībām, kas izriet no Beļģijas Konstitūcijas, kura aplūkota kopā ar tirdzniecības un ražošanas brīvībām, kas ir garantētas Hartas 15. un 16. pantā, un LESD 49. pantu, *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa) norāda, ka saskaņā ar Beļģijas tiesībām tā varētu īslaicīgi saglabāt Likuma par ostas darbiem 1. un 2. panta sekas.

42 Šādos apstākļos *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [LESD] 49. pants, attiecīgā gadījumā lasot to kopā ar šī paša Līguma 56. pantu, [Hartas] 15. un 16. pantu un apvienojumā ar vienlīdzīgas attieksmes principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā personām vai uzņēmumiem, kuri vēlas veikt ostas darbus [Likuma par ostas darbiem] izpratnē – tostarp darbus, kas nav saistīti ar kravu iekraušanu kuģos un to izkraušanu *strictosensu*, – Beļģijas ostas teritorijā, šim nolūkam ir jāpiesaista tikai atzīti ostas strādnieki?

2) Vai tad, ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, Konstitucionālā tiesa drīkst pagaidām atstāt spēkā [Likuma par ostas darbiem] attiecīgā 1. un 2. panta sekas, lai izvairītos no tiesiski nedrošas situācijas un sociālās spriedzes, ļaujot likumdevējam saskaņot tos ar pienākumiem, kas izriet no Savienības tiesībām?"

43 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2020. gada 19. jūlija lēmumu lietas C-407/19 un C-471/19 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī sprieduma taisīšanai.

Par lūgumu atkārtoti sākt mutvārdu procesu

44 Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 27. oktobrī, *Katoen Natie Bulk Terminals*, *General Services Antwerp* un *MiddlegateEurope* lūdza izdot rīkojumu atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu procesu atbilstoši Tiesas Reglamenta 83. pantam.

45 Lūguma pamatojumam tās būtībā norādīja, pirmkārt, ka no dažiem dokumentiem, kas kļuva pieejami pēc ģenerāladvokāta secinājumu sniegšanas, izriet, ka Beļģijas valdība, kā arī ostas nozares darba devēju un darba ņēmēju organizācijas esot vienojušās un esot nolēmušas pieturēties pie pamatlietās aplūkojamā tiesiskā regulējuma, lai gan Tiesa sekoja ģenerāladvokāta priekšlikumiem. Otrkārt, tās vēlas vērst Tiesas uzmanību uz neseniem dalībvalstu tiesu taisītiem nolēmumiem ostas darbu jomā.

46 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 83. pantu tā jebkurā brīdī, uzklausījusi ģenerāladvokātu, var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks pēc šīs daļas pabeigšanas iesniedz ziņas par jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz tās nolēmumu, vai ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki vai Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas nav apspriedušas.

47 Šajā gadījumā tas tā nav. Nostājai, ko Beļģijas valdība, kā arī ostas nozares darba devēju un darba ņēmēju organizācijas ir paredzējušas ieņemt gadījumā, ja Tiesa sekos priekšlikumiem, ko ģenerāladvokāts ir paudis savos secinājumos, nav nozīmes, lai sniegtu atbildi uz iesniedzējtiesu

uzdotajiem jautājumiem šajās lietās. Tāpat arī jaunākajiem tiesu nolēmumiem, uz ko *Katoen Natie Bulk Terminals*, *General Services Antwerp* un *Middlegate Europe* ir norādījušas savā lūgumā atkārtoti sākt mutvārdu procesu, nav nozīmes. Runa ir, pirmkārt, par Spānijas Konkurences iestādes lēmumu, ko tā pieņēma pēc 2014. gada 11. decembra sprieduma Komisija/Spānija (C-576/13, nav publicēts, EU:C:2014:2430) pasludināšanas, un, otrkārt, par Nīderlandes tiesas spriedumu, kas nav saistīts ar pamatlietā aplūkoto tiesisko regulējumu.

48 Turklāt, tā kā lūgumā atkārtoti sākt mutvārdu procesu *KatoenNatie BulkTerminals*, *General Services Antwerp* un *Middlegate Europe* nepiekrīt atsevišķiem vērtējumiem, kas ir ietverti ģenerāladvokāta secinājumos, ir jāatgādina, pirmkārt, ka Eiropas Savienības Tiesas statūtos un tās Reglamentā ieinteresētajām personām nav paredzēta iespēja iesniegt apsvērumus par ģenerāladvokāta sniegtajiem secinājumiem (spriedums, 2014. gada 4. septembris, *Vnuk*, C-162/13, EU:C:2014:2146, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 Otrkārt, saskaņā ar LESD 252. panta otro daļu ģenerāladvokāta pienākums ir, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē sniegt pamatotus secinājumus par lietām, kurās atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtiem ir vajadzīga ģenerāladvokāta iesaistīšanās. Šajā ziņā Tiesai nav saistoši nedz ģenerāladvokāta secinājumi, nedz šo secinājumu pamatojums. Līdz ar to tas, ka viena no ieinteresētajām personām nepiekrīt ģenerāladvokāta secinājumiem, neatkarīgi no tā, kādus jautājumus tas tajos izskata, nevar pats par sevi būt iemesls, kas pamato mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu (spriedums, 2014. gada 4. septembris, *Vnuk*, C-162/13, EU:C:2014:2146, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

50 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, Tiesa uzskata, ka nav jāizdod rīkojums atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par Tiesas kompetenci

51 Jākonstatē, ka gan lietā C-407/19, gan lietā C-471/19 strīda elementi ir saistīti tikai ar vienu dalībvalsti.

52 Šajā ziņā, pirmkārt, iesniedzējtiesai ir jānorāda Tiesai, kāpēc, neņemot vērā tajā izskatāmā strīda absolūti iekšējo raksturu, šim strīdam ir tāda saistība ar Savienības tiesību normām attiecībā uz pamatbrīvībām, kuras dēļ prasītā prejudiciālā interpretācija ir nepieciešama strīda atrisināšanai pamatlietā (spriedums, 2016. gada 15. novembris, *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 55. punkts). Kā tas izriet no šī sprieduma 18.–20. punkta, lietā C-407/19 *Raad van State* (Valsts padome) ir paskaidrojusi, kāpēc Beļģijā esošo ostas teritoriju starptautiskā dimensija ļauj uzskatīt, ka situācijas, uz kurām attiecas piemērojamais valsts tiesiskais regulējums, ir šāds piesaistes Savienības tiesībām elements. Šie apsvērumi šķiet pilnībā attiecināmi uz strīdu, ko izskata *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa) lietā C-471/19.

53 Otrkārt, kad iesniedzējtiesa vēršas Tiesā tiesvedībā par tādu tiesību normu atcelšanu, kas ir piemērojamas ne tikai valsts pilsoņiem, bet arī citu dalībvalstu valstspiederīgajiem, lēmums, kuru šī tiesa pieņems pēc sprieduma prejudiciāla nolēmuma lietā, ietekmēs arī pēdējos minētos valstspiederīgos, un tas pamato to, ka Tiesa atbild uz jautājumiem, kas tai ir uzdoti saistībā ar Līguma noteikumiem par pamatbrīvībām, lai gan visi pamatlietas elementi ir saistīti tikai ar vienu dalībvalsti (spriedums, 2016. gada 15. novembris, *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 51. punkts un tajā minētā judikatūra). Šis apsvērums ir spēkā arī gadījumā, kad Tiesā ir sākta tiesvedība saistībā ar šādu valsts tiesību normu saderību ar Savienības tiesībām. Pamatlietās aplūkotās valsts tiesību normas ir vienādi piemērojamas gan Beļģijas, gan citu dalībvalstu valstspiederīgajiem.

54 No tā izriet, ka Tiesas kompetencē ir lemt par visiem prejudiciālajiem jautājumiem.

Par prejudiciālajiem jautājumiem lietā C-471/19

Par pirmo jautājumu

55 Ar pirmo jautājumu lietā C-471/19 iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 49. un 56. pants, Hartas 15. un 16. pants, kā arī vienlīdzīgas attieksmes princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru personām vai uzņēmumiem, kas kādā ostas teritorijā vēlas veikt ostas darbus, tostarp darbus, kuri nav saistīti ar kravu iekraušanu kuģos un to izkraušanu *stricto sensu*, ir jāizmanto tikai ostas strādnieki, kas par tādiem ir atzīti saskaņā ar nosacījumiem un noteikumiem, kuri ir noteikti saskaņā ar šo tiesisko regulējumu.

56 Vispirms ir jānorāda, ka saistībā ar tāda valsts tiesiskā regulējuma saderību ar Hartas 15. un 16. pantu, saskaņā ar kuru uzņēmumiem, kas vēlas sniegt ostas pakalpojumus, obligāti ir jāizmanto atzīti ostas strādnieki, valsts tiesiskā regulējuma radītā ierobežojuma pārbaude saistībā ar LESD 49. un 56. pantu attiecas arī uz varbūtējiem Hartas 15.–17. pantā paredzēto tiesību un brīvību īstenošanas ierobežojumiem un no tā izriet, ka nav nepieciešama atsevišķa pārbaude saistībā ar iespējamu nesaderību ar uzņēmējdarbības brīvību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Global Starnet*, C-322/16, EU:C:2017:985, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

57 Tā kā iesniedzējtiesa lietā C-471/19 pirmajā jautājumā atsaucas uz vienlīdzīgas attieksmes principu, ir jānorāda, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā šajā jautājumā aplūkotais identiski ir piemērojams gan rezidentiem, gan nerezidentiem operatoriem, pret kuriem tādējādi ir vienāda attieksme.

58 Tomēr no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka LESD 49. un 56. pants nepieļauj nekādus valsts pasākumus, kas pat tad, ja tos piemēro bez diskriminācijas pilsonības dēļ, Eiropas Savienības pilsoņiem aizliedz, traucē vai padara mazāk pievilcīgu minētajos Līguma noteikumos garantētās brīvības veikt uzņēmējdarbību vai pakalpojumu sniegšanas brīvības īstenošanu (spriedums, 2014. gada 10. jūlijs, *Consorzio StabileLibor Lavori Pubblici*, C-358/12, EU:C:2014:2063, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

59 Jākonstatē, kā to ir darījusi iesniedzējtiesa lietā C-471/19, kā arī ģenerāladvokāts secinājumu 52. un 53. punktā, ka dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru uzņēmumiem no citām dalībvalstīm, kas vēlas reģistrēties šajā dalībvalstī, lai tajā veiktu ostas darbus, vai kas, nereģistrējoties tajā, vēlas tajā sniegt ostas pakalpojumus, ir pienākums izmantot tikai ostas strādniekus, kuri par tādiem ir atzīti saskaņā ar šo tiesisko regulējumu, liedz šādam uzņēmumam izmantot pašam savus darbiniekus vai pieņemt darbā citus neatzītus strādniekus un līdz ar to var traucēt vai padarīt mazāk pievilcīgu šī uzņēmuma reģistrēšanu attiecīgajā dalībvalstī vai tā pakalpojumu sniegšanu minētajā dalībvalstī.

60 Tādējādi tas veido LESD 49. un 56. pantā garantēto brīvību ierobežojumu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2014. gada 11. decembris, Komisija/Spānija, C-576/13, nav publicēts, EU:C:2014:2430, 37. un 38. punkts).

61 Šādi ierobežojumi var būt pamatoti ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem ar nosacījumu, ka tie ir atbilstoši, lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams šī mērķa sasniegšanai, proti, ja nepastāv mazāk ierobežojoši pasākumi, ar kuriem šo mērķi būtu iespējams sasniegt tikpat efektīvi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 11. decembris, *International Transport Workers' Federation* un *FinnishSeamen's Union*, C-438/05, EU:C:2007:772, 75. punkts, 2014. gada 10. jūlijs, *Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici*, C-358/12, EU:C:2014:2063, 31. punkts, un 2014. gada 11. decembris, Komisija/Spānija, C-576/13, nav publicēts, EU:C:2014:2430, 47. un 53. punkts).

62 No iesniedzējtiesas norādēm lietā C-471/19, kas īsumā ir izklāstītas šī sprieduma 39. punktā un kas pārklājas ar paskaidrojumiem, kurus Beļģijas valdība ir sniegusi rakstveida apsvērumos, izriet, ka pamatlietā aplūkoto Likuma par ostas darbiem noteikumu mērķis būtībā ir garantēt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā, nodrošināt specializētā darbaspēka pieejamību, ņemot vērā mainīgo darba pieprasījumu šajās teritorijās, kā arī garantēt vienlīdzīgu attieksmi pret visiem ostas strādniekiem sociālo tiesību jomā.

63 Pirmkārt, runājot par mērķi garantēt vienlīdzīgu attieksmi pret visiem ostas strādniekiem sociālo tiesību jomā, ir jāatgādina, ka darba ņēmēju aizsardzība ir primārs vispārējo interešu apsvērums, kas var pamatot pārvietošanās brīvību ierobežojumu (skat. it īpaši spriedumus, 2007. gada 11. decembris, *International Transport Workers' Federation* un *FinnishSeamen's Union*, C-438/05, EU:C:2007:772, 77. punkts, un 2014. gada 11. decembris, Komisija/Spānija, C-576/13, nav publicēts, EU:C:2014:2430, 50. punkts).

64 Tomēr šādu mērķi nevar sasniegt ar valsts tiesisko regulējumu, ar ko personām vai uzņēmumiem, kuri vēlas veikt ostas darbus ostas teritorijā, ir uzlikts pienākums izmantot tikai atzītus ostas strādniekus, ciktāl tas vien, ka ostas strādnieks tiek atzīts, nenozīmē, ka viņam noteikti būs tādas pašas sociālās tiesības kā visiem pārējiem atzītajiem ostas strādniekiem. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka šo mērķi varētu sasniegt, ostas strādnieku darba devējiem uzliekot pienākumu pievienoties kādai vienotai organizācijai. Šādu pienākumu var noteikt saskaņā ar Likuma par ostas darbiem 3. *bis* pantu, uz ko šis jautājums neattiecas.

65 Otrkārt, runājot par mērķi nodrošināt specializētā darbaspēka pieejamību, ja pieņem, ka to var uzskatīt par primāru vispārējo interešu apsvērumu šī sprieduma 61. punktā minētās judikatūras izpratnē, kā to būtībā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 68. punktā, stingra sistēma, kura paredz izveidot ierobežotu atzītu ostas strādnieku kontingentu, kas obligāti ir jāizmanto visiem uzņēmumiem, kuri vēlas veikt ostas darbus, pārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu mērķi nodrošināt specializētā darbaspēka pieejamību.

66 Treškārt, runājot par konkrētāku mērķi nodrošināt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā, kā tas izriet no šī sprieduma 63. punkta, darba ņēmēju aizsardzība ir viens no primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, kas var pamatot pārvietošanās brīvību ierobežojumu.

67 Tas pats attiecas uz konkrētu mērķi nodrošināt drošību ostas teritorijās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 11. decembris, Komisija/Spānija, C-576/13, nav publicēts, EU:C:2014:2430, 49.–52. punkts).

68 Šajā ziņā ir jāuzsver, kā ģenerāladvokāts to ir norādījis secinājumu 70. un 71. punktā, ka, ciktāl ar Likuma par ostas darbiem 1. un 2. pantu tikai ir ieviests ostas strādnieku atzīšanas režīms, kura konkrēti īstenošanas nosacījumi un noteikumi ir jānosaka ar aktiem, kas ir pieņemti saskaņā ar šī likuma 3. pantu, nevar uzskatīt, ka šie noteikumi, aplūkoti atsevišķi, paši par sevi ir neatbilstoši vai nesamērīgi, lai sasniegtu mērķi garantēt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā.

69 Šāda režīma vajadzīgais un samērīgais raksturs un līdz ar to tā saderība ar LESD 49. un 56. pantu ir jāvērtē vispārīgi, ņemot vērā visus nosacījumus, kas ir paredzēti ostas strādnieku atzīšanai, kā arī šāda režīma īstenošanas noteikumus.

70 Valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru uzņēmumiem, kas vēlas sniegt ostas pakalpojumus, obligāti ir jāizmanto atzīti ostas strādnieki, var uzskatīt par samērīgu ar izvirzīto mērķi tikai tad, ja ostas strādnieku atzīšana ir pamatota ar objektīviem, nediskriminējošiem un iepriekš zināmiem kritērijiem, lai tādā veidā ierobežotu par viņu atzīšanu atbildīgās struktūras rīcības brīvības īstenošanu un nodrošinātu, ka tā netiek izmantota patvaļīgi (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2008. gada 17. jūlijs, Komisija/Francija, C-389/05, EU:C:2008:411, 94. punkts un tajā minētā judikatūra).

71 Turklāt, tā kā šāda tiesiskā regulējuma mērķis ir garantēt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā, ostas strādnieku atzīšanas nosacījumiem loģiski ir jāattiecas tikai uz to, vai viņiem piemīt īpašības un spējas, kas ir vajadzīgas, lai nodrošinātu viņiem uzticēto uzdevumu drošu izpildi.

72 Šajā nolūkā, kā ģenerāladvokāts to ir norādījis secinājumu 76. punktā, attiecīgā gadījumā var paredzēt, ka, lai ostas strādnieki tiktu atzīti, viņiem ir jābūt izgājušiem pietiekamu profesionālo apmācību.

73 Tomēr prasība, saskaņā ar kuru šādu apmācību nodrošina vai apliecina tikai viena konkrēta iestāde attiecīgajā dalībvalstī, neņemot vērā ieinteresēto personu iespējamo atzīšanu par ostas strādniekiem citā Savienības dalībvalstī vai apmācību, ko viņi ir izgājuši citā Savienības dalībvalstī, un profesionālās spējas, kuras viņi ir ieguvuši, būtu nesamērīga ar izvirzīto mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 5. februāris, Komisija/Beļģija, C-317/14, EU:C:2015:63, 27.–29. punkts).

74 Turklāt, kā ģenerāladvokāts to būtībā ir norādījis secinājumu 88. punktā, atzīstamo ostas strādnieku skaita ierobežojums un tādējādi ierobežota šādu strādnieku kontingenta, kas obligāti ir jāizmanto visiem uzņēmumiem, kuri vēlas veikt ostas darbus, izveide, ja pieņem, ka tā spēj nodrošināt drošību ostas teritorijās, noteikti ir nesamērīgi salīdzinājumā ar šāda mērķa sasniegšanu.

75 Šo mērķi var sasniegt, arī paredzot, ka ikviens strādnieks, kas spēj pierādīt, ka viņam ir vajadzīgās profesionālās spējas un attiecīgā gadījumā viņš ir izgājis atbilstošu apmācību, var tikt atzīts par ostas strādnieku.

76 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu lietā C-471/19 ir jāatbild, ka LESD 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kas personām vai uzņēmumiem, kuri vēlas veikt ostas darbus ostas teritorijā, tostarp darbības, kas nav saistītas ar kuģu iekraušanu vai izkraušanu tiešā nozīmē, uzliek pienākumu izmantot tikai ostas strādniekus, kuri par tādiem ir atzīti saskaņā ar nosacījumiem un noteikumiem, kas ir noteikti atbilstoši šim tiesiskajam regulējumam, ja vien minētie nosacījumi un noteikumi, pirmkārt, ir pamatoti ar objektīviem, nediskriminējošiem un iepriekš zināmiem kritērijiem un ļauj ostas strādniekiem no citām dalībvalstīm pierādīt, ka izcelsmes valstī viņi atbilst prasībām, kuras ir līdzvērtīgas tām, kas ir piemērojamas valsts ostas strādniekiem, un, otrkārt, nenosaka ierobežotu to strādnieku kontingentu, kuri var šādā veidā tikt atzīti.

Par otro jautājumu lietā C-471/19

77 Otrais jautājums lietā C-471/19 attiecas uz gadījumu, kad no atbildes uz pirmo jautājumu izrietētu, ka LESD 49. un 56. pants nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā Likuma par ostas darbiem 1. un 2. pants. Iesniedzējtiesa šajā lietā būtībā jautā, vai šādā gadījumā tā var pagaidu kārtā paturēt spēkā šo pantu sekas, lai novērstu tiesisko nedrošību un sociālo spriedzi attiecīgajā dalībvalstī.

78 No atbildes uz pirmo jautājumu izriet, ka tādas valsts tiesību normas kā Likuma par ostas darbiem 1. un 2. pants pašas par sevi nav nesaderīgas ar LESD 49. un 56. pantā paredzētajām brīvībām, bet ka tā režīma saderības ar šīm brīvībām vērtējumam, kas ir ieviests saskaņā ar šādām tiesību normām, ir jāizmanto vispārīga pieeja, ņemot vērā visus šāda režīma īstenošanas nosacījumus un noteikumus.

79 Šādos apstākļos uz otro jautājumu lietā C-471/19 nav jāatbild.

Par prejudiciālajiem jautājumiem lietā C-407/19

Ievada apsvērumi

80 Prejudiciālo jautājumu mērķis lietā C-407/19 ir ļaut iesniedzējtiesai šajā lietā novērtēt dažādu Karaļa 2004. gada dekrēta noteikumu, kas paredz Likuma par ostas darbiem normu īstenošanas kārtību, saderību ar Savienības tiesībām. Šī tiesa šajā ziņā atsaucas uz dažādām Līgumā garantētajām pārvietošanās brīvībām.

81 Šajā ziņā, pirmkārt, no atbildes uz pirmo prejudiciālo jautājumu lietā C-471/19 izriet, ka šāds tiesiskais regulējums ir saistīts ar brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību, kas ir garantētas attiecīgi LESD 49. un 56. pantā.

82 Otrkārt, ir svarīgi precizēt, ka šāds tiesiskais regulējums ietilpst arī LESD 45. panta piemērošanas jomā. Uz šīs tiesību normas piemērošanu var atsaukties ne tikai paši darba ņēmēji, bet arī viņu darba devēji. Lai darba ņēmēju tiesības tikt pieņemtiem darbā un nodarbinātiem bez diskriminācijas būtu efektīvas un lietderīgas, tās noteikti ir jāpapildina ar darba devēju tiesībām viņus pieņemt darbā, ievērojot tiesību normas jautājumā par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos (spriedums, 2013. gada 16. aprīlis, *Las*, C-202/11, EU:C:2013:239, 18. punkts). Tādējādi visu LESD noteikumu par personu brīvu pārvietošanos mērķis ir atvieglot dalībvalstu pilsoņiem jebkāda veida profesionālo darbību veikšanu Savienības teritorijā, un šie noteikumi nepieļauj pasākumus, kas var būt nelabvēlīgi šiem pilsoņiem, ja tie vēlas veikt saimniecisku darbību citas dalībvalsts teritorijā. Tādējādi ar šiem noteikumiem un it īpaši LESD 45. pantu ir aizliegti jebkādi pasākumi, kas Savienības pilsoņiem var apgrūtināt vai padarīt mazāk pievilcīgu Līgumā garantēto pamatbrīvību izmantošanu, pat ja tie tiek piemēroti bez diskriminācijas pilsonības dēļ (spriedums, 2013. gada 16. aprīlis, *Las*, C-202/11, EU:C:2013:239, 19. un 20. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

83 Treškārt, lai gan iesniedzējtiesa lietā C-407/19 savu jautājumu formulējumā ir atsaukusies arī uz LESD 34. un 35. pantu, kas attiecas uz preču brīvu apriti, tomēr ir jākonstatē, ka tā nav sniegusi nevienu norādi par tāda valsts tiesiskā regulējuma kā šajos jautājumos paredzētais konkrēto ietekmi uz šo brīvību.

84 Katrā ziņā ir jāatgādina, ka tad, ja valsts pasākums ietekmē gan pakalpojumu sniegšanas brīvību, gan preču brīvu apriti, Tiesa to principā pārbauda, ņemot vērā tikai vienu no šīm abām pamatbrīvībām, ja izrādās, ka konkrētajos lietas apstākļos viena no tām noteikti ir otršķirīga salīdzinājumā ar otru un var tai tikt piesaistīta (spriedums, 2004. gada 14. oktobris, *Omega*, C-36/02, EU:C:2004:614, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

85 Tas pats attiecas uz pasākumu, kas ietekmē gan brīvību veikt uzņēmējdarbību vai darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, gan preču brīvu apriti.

86 Ja pieņem, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā tas, kas ir paredzēts šī sprieduma 80. punktā, var ierobežot arī preču brīvu apriti, ciktāl ostas strādnieki sniedz arī pakalpojumus, kuri ir saistīti ar to preču pārvadājumiem, kas tiek izvestas caur ostām, ir acīmredzams, ka šāds ierobežojums noteikti ir otršķirīgs salīdzinājumā ar darba ņēmēju brīvas pārvietošanās un pakalpojumu sniegšanas brīvības, kā arī brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumiem.

87 Ceturtkārt, lai gan iesniedzējtiesa lietā C-407/19 Tiesai uzdotajos jautājumos atsaucas uz LESD 101., 102. un 106. pantu, tā nav sniegusi arī pietiekamus paskaidrojumus, lai Tiesa spētu novērtēt, vai šīs tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka tās nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir aplūkots pamatlietā.

88 Turklāt, kā ģenerāladvokāts to ir atgādinājis secinājumu 38. punktā, Tiesa jau ir atzinusi, ka uz tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, kas privātpersonām uzliek pienākumu ostas darbu veikšanai izmantot tikai atzītus ostas strādniekus, neattiecas LESD 101. un 102. pants, kā arī 106. panta 1. punkts, jo, pat aplūkojot visus ostas strādniekus kopumā, viņus nevar uzskatīt par "uzņēmumiem" šo tiesību normu izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1999. gada 16. septembris, *Becu* u.c., C-22/98, EU:C:1999:419, 27., 30. un 31. punkts).

89 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, prejudiciālie jautājumi lietā C-407/19 ir jāizskata, tikai ņemot vērā LESD 45., 49. un 56. pantu.

90 Šajā ziņā no šī sprieduma 59. un 60. punkta izriet, ka dalībvalsts tiesiskais regulējums, kas tāpat kā Likuma par ostas darbiem 1. un 2. pants nerezidentiem uzņēmumiem, kuri vēlas reģistrēties šajā dalībvalstī, lai tajā veiktu ostas darbus, vai kuri, nereģistrējoties tajā, vēlas tajā sniegt ostas pakalpojumus, uzliek pienākumu izmantot tikai saskaņā ar šo tiesisko regulējumu atzītus ostas strādniekus, ir LESD 49. un 54. pantā garantēto brīvību ierobežojums.

91 Tāpat arī šādam valsts tiesiskajam regulējumam var būt atturoša ietekme attiecībā uz darba ņēmējiem un darba devējiem no citām dalībvalstīm, un līdz ar to tas veido LESD 45. pantā paredzētās darba ņēmēju brīvas pārvietošanās ierobežojumu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2013. gada 16. aprīlis, *Las*, C-202/11, EU:C:2013:239, 22. punkts).

92 Turklāt, kā tas izriet attiecīgi no šī sprieduma 61. un 63. punkta, šādi ierobežojumi var tikt pamatoti ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, un mērķis garantēt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā, uz ko Beļģijas valdība ir atsaukusies rakstveida apsvērumos, var būt šāds apsvērums, kurš var pamatot šos ierobežojumus, ja vien tie ir vajadzīgi un samērīgi ar izvirzīto mērķi.

93 Līdz ar to attiecībā uz katru no pasākumiem, kuri ir paredzēti prejudiciālajos jautājumos lietā C-407/19, ir jāpārbauda, vai tie ir vajadzīgi un samērīgi salīdzinājumā ar iepriekšējā punktā minēto mērķi.

Par pirmo jautājumu, par otrā jautājuma d) daļu, kā arī par trešo un ceturto jautājumu

94 Ar pirmo jautājumu, otrā jautājuma d) daļu, kā arī ar trešo un ceturto jautājumu, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa lietā C-407/19 būtībā vaicā, vai LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru:

– ostas strādnieku atzīšanu veic apvienota administratīvā komisija, kurā ietilpst locekļi, ko ir izraudzījušās darba devēju organizācijas un darba ņēmēju organizācijas;

– šī komisija atkarībā no darbaspēka pieprasījuma lemj arī par to, vai atzītie strādnieki ir vai nav jāiekļauj ostas strādnieku kontingentā;

– ostas strādniekiem, kas nav ietverti šajā kontingentā, atzīšanas ilgums ir ierobežots ar viņu darba līguma ilgumu, ja vien tas ir noslēgts uz nenoteiktu laiku, ņemot vērā, ka saskaņā ar pārejas tiesību normu šis noteikums iesākumā tiek pakāpeniski attiecināts uz ostas strādniekiem, kuriem ir darba līgums uz arvien īsāku termiņu, un pēc tam uz tiem, kuriem ir darba līgums neatkarīgi no tā ilguma;

– nav paredzēts nekāds maksimālais termiņš, kādā minētajai komisijai ir jāpieņem lēmums; un

– par šīs pašas komisijas lēmumiem, kas attiecas uz ostas strādnieku atzīšanu, var iesniegt vienīgi prasību tiesā.

95 Pirmkārt, runājot par administratīvās komisijas sastāvu, ir jānorāda, ka, ciktāl, kā tas izriet no šī sprieduma 92. punkta, prasības par ostas strādnieku atzīšanu mērķis ir nodrošināt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā, tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru šo atzīšanu veic apvienota administratīvā struktūra, kurā ietilpst locekļi, ko ir izraudzījušās darba devēju un darba ņēmēju organizācijas, nešķiet vajadzīgs un atbilstošs šī mērķa sasniegšanai.

96 Nav nodrošināts, ka šīs struktūras locekļiem, kurus ir izraudzījušās šīs organizācijas, ir zināšanas, kas ir vajadzīgas, lai noskaidrotu, vai ostas strādnieks atbilst atzīšanas kritērijiem, kuri attiecas uz viņa spēju droši veikt viņam uzticētos uzdevumus.

97 Turklāt, kā ģenerāladvokāts to ir norādījis secinājumu 126.–128. punktā, ja tās struktūras locekļus, kuras kompetencē ir ostas strādnieku atzīšana, ir izraudzījušies tirgū jau esoši tirgus dalībnieki, konkrēti – organizācija, kas pārstāv jau atzītus ostas strādniekus, kuriem attiecībā uz pieejamām darba vietām var nākties konkurēt ar strādniekiem, kas lūdz viņu atzīšanu, var rasties šaubas par šo locekļu objektivitāti un par to, ka tādējādi viņi par atzīšanas pieteikumiem varētu lemt objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši (pēc analoģijas skat. spriedumus, 2002. gada 15. janvāris, Komisija/Itālija, C-439/99, EU:C:2002:14, 39. punkts; 2008. gada 1. jūlijs, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 51. punkts, kā arī 2013. gada 26. septembris, *Ottica New Line*, C-539/11, EU:C:2013:591, 53. un 54. punkts).

98 Otrkārt, tāda saprātīga termiņa nenoteikšana, kurā par ostas strādnieku atzīšanu atbildīgajai struktūrai ir jāpieņem lēmums, arī nešķiet vajadzīga un atbilstoša, lai sasniegtu mērķi nodrošināt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā.

99 Tieši pretēji, šāda termiņa neesamība var palielināt risku, ka patvaļīgi tiek atteikta tāda ostas strādnieka atzīšana, kam ir vajadzīgās īpašības, tikai ar mērķi ierobežot konkurenci attiecīgajā darba tirgū.

100 Treškārt, runājot par to, ka saskaņā ar iesniedzējtiesas norādēm lietā C-407/19 par tās komisijas lēmumiem, kura ir atbildīga par ostas strādnieku atzīšanu, var iesniegt vienīgi prasību tiesā, ir jānorāda, ka, lai pasākumu, kas ir saistīts ar kādas pamatbrīvības ierobežojumu, atzītu par samērīgu ar izvirzīto mērķi, ir jābūt iespējai to faktiski pārbaudīt tiesā, kā tas ir garantēts Hartas 47. pantā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 8. maijs, PI, C-230/18, EU:C:2019:383, 78.–81. punkts).

101 Iesniedzējtiesai lietā C-407/19 attiecīgā gadījumā ir jāpārbauda, vai prasība tiesā, kādu ir paredzēts iesniegt par administratīvās komisijas lēmumiem, atbilst šādas pārbaudes prasībām.

102 Savukārt tas, ka par lēmumiem par ostas strādnieku atzīšanu nav paredzēts iesniegt prasību administratīvā instancē, nevar radīt šaubas par tāda valsts pasākuma vajadzību un samērīgumu, kas šādu atzīšanu padara obligātu.

103 Ceturtkārt, runājot par atzīto ostas strādnieku iekļaušanu vai neiekļaušanu darba ņēmēju kontingentā atbilstoši administratīvās komisijas lēmumam, ir jāuzsver, ka no iesniedzējtiesas norādēm lietā C-407/19 izriet, ka Karaļa 2004. gada dekrētā paredzētais *pool* nav tāds stingrs kontingents, kāds ir paredzēts šī sprieduma 74. punktā, jo, kā tas izriet no šī Karaļa dekrēta 2. panta 3. punkta, šajā *pool* neietvertie strādnieki var tikt pieņemti darbā kā ostas strādnieki, pamatojoties uz darba līgumu.

104 Tomēr no šīs pēdējās tiesību normas, kā arī no iesniedzējtiesas norādēm izriet, ka *pool* neietverto strādnieku atzīšana ir ierobežota ar viņu darba līguma ilgumu, lai gan saskaņā ar Karaļa 2004. gada dekrēta 2. panta 2. punktu *pool* ietvertie ostas strādnieki var tikt atzīti uz nenoteiktu laiku.

105 Turklāt saskaņā ar Karaļa 2004. gada dekrēta 13./1. panta pārejas noteikumu iespēja saņemt atzīšanu bez iekļaušanas *pool* sākotnēji bija attiecināta tikai uz ostas strādniekiem, kam ir līgums uz nenoteiktu laiku, un pakāpeniski tā tika attiecināta arī uz ostas strādniekiem, kuriem ir darba līgums uz noteiktu laiku, kas ir arvien īsāks. Tikai kopš 2020. gada 1. jūlija visi ostas strādnieki, kam ir darba līgums, var tikt atzīti par ostas strādniekiem neatkarīgi no viņu darba līguma ilguma.

106 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, protams, valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ostas strādnieku atzīšana ir jāatjauno saprātīgos intervālos, nav nesaderīgs ar mērķi nodrošināt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā, ciktāl prasība par periodisku atjaunošanu ļauj nodrošināt, ka ostas strādniekiem joprojām ir spējas, kas ir vajadzīgas, lai droši veiktu viņiem uzticētos uzdevumus.

107 Tomēr tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tikai daļa no ostas strādniekiem var tikt atzīta uz nenoteiktu laiku, bet dažu citu ostas strādnieku atzīšana izbeidzas automātiski viņu darba līguma spēkā esamības beigās, pat ja tas ir bijis noslēgts uz ļoti īsu laikposmu, kā rezultātā pēdējiem minētajiem strādniekiem ir jāiziet jauna atzīšanas procedūra ikreiz, kad viņi noslēdz jaunu darba līgumu, nešķiet atbilstošs un vajadzīgs, lai sasniegtu iepriekšējā punktā minēto mērķi.

108 Nav iemeslu, kas varētu pamatot šo atšķirīgo attieksmi pret abām ostas strādnieku kategorijām, kas ir pilnībā līdzīgās situācijās no drošības darba vietā viedokļa.

109 Tā tas vēl jo vairāk ir gadījumā, kad, kā ģenerāladvokāts to ir norādījis secinājumu 157. punktā, ostas darbā dominē īstermiņa uzdevumi.

110 Šī sprieduma 105. punktā minētajā pārejas laikposmā tikai *pool* ietvertajiem ostas strādniekiem bija iespēja noslēgt īstermiņa darba līgumus, un tas praksē izraisīja situāciju, ka šo *pool* veido ierobežots skaits ostas strādnieku, kuri obligāti ir jāizmanto ostas darbu veikšanai. Šī sprieduma 74. punktā jau ir norādīts, ka šāda kontingenta izveide ir nesamērīgs pasākums salīdzinājumā ar mērķi nodrošināt drošību ostas teritorijās un nevar būt pamatots, ņemot vērā šo mērķi.

111 Turklāt pat pēc pārejas laikposma beigām tas, ka *pool* neietvertie ostas strādnieki no jauna ir jāatzīst ikreiz, kad viņi noslēdz jaunu darba līgumu, lai gan nesen viņi jau ir tikuši atzīti, noslēdzot iepriekšējo īstermiņa darba līgumu, ir LESD 45., 49. un 56. pantā paredzēto brīvību ierobežojums, kas nevar būt pamatots, ņemot vērā iepriekšējā punktā minēto mērķi.

112 Nav pamata uzskatīt, ka šādi strādnieki neilgu laiku pēc viņu atzīšanas par ostas strādniekiem var zaudēt spējas un īpašības, kas pirms neilga laika pamatoja atzīšanu.

113 Ņemot vērā šos visus apsvērumus, uz pirmo jautājumu, otrā jautājuma d) daļu, kā arī uz trešo un ceturto jautājumu lietā C-407/19 ir jāatbild, ka LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru:

– ostas strādnieku atzīšanu veic apvienota administratīvā komisija, kurā ietilpst locekļi, ko ir izraudzījušās darba devēju organizācijas un darba ņēmēju organizācijas;

– šī komisija atkarībā no darbaspēka pieprasījuma lemj arī par to, vai atzītie strādnieki ir vai nav jāiekļauj ostas strādnieku kontingentā, ņemot vērā, ka ostas strādniekiem, kas nav ietverti šajā kontingentā, atzīšanas ilgums ir ierobežots ar viņu darba līguma ilgumu, līdz ar to jauna atzīšanas procedūra ir jāsāk attiecībā uz katru jaunu līgumu, kuru viņi noslēdz;

– nav paredzēts nekāds maksimālais termiņš, kādā minētajai komisijai ir jāpieņem lēmums.

Par otrā jautājuma a)–c) daļu

114 Ar otrā jautājuma a)–c) daļu iesniedzējtiesa lietā C-407/19 būtībā vaicā, vai LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru, lai darba ņēmēju atzītu par ostas strādnieku – ja vien viņš nevar pierādīt, ka citā dalībvalstī viņš atbilst līdzvērtīgiem nosacījumiem:

– viņu par medicīniski piemērotu ostas darbam ir atzinis ārējs riska novēršanas un aizsardzības darbā dienests, kura biedre ir organizācija, kam obligāti ir pievienojušies visi darba devēji, kuri darbojas attiecīgajā ostas teritorijā;

– viņš ir izturējis psihotehniskos testus, ko ir veikusi šīs darba devēju organizācijas šim nolūkam izraudzīta struktūra;

– viņš trīs nedēļas ir apmeklējis sagatavošanas kursus par darba drošību un profesionālās kompetences iegūšanu; un

– viņš saistībā ar šo apmācību ir nokārtojis gala eksāmenu.

115 Kā ģenerāladvokāts to ir norādījis secinājumu 140. punktā, prasības par medicīnisko piemērotību, psihotehnisko testu izturēšanu un iepriekšēju profesionālo apmācību principā ir nosacījumi, kas ir atbilstoši, lai nodrošinātu drošību ostas teritorijās, un samērīgi ar šādu mērķi.

116 Kā Beļģijas valdība to ir norādījusi rakstveida apsvērumos, šādas prasības sniedz saprātīgas garantijas, ka ostas darbus cik vien iespējams droši veiks strādnieki, kam ir pietiekamas spriešanas spējas un kas ir izgājuši apmācības, kā arī kam ir atbilstoša motivācija, lai samazinātu nelaimes gadījumu skaitu darbā un citus riskus sabiedrības drošībai, kuri ir saistīti ar darbībām ar precēm.

117 Tas, ka personu, kas kandidē uz atzīšanu par ostas strādniekiem, medicīnisko piemērotību pārbauda riska novēršanas un aizsardzības darbā dienests, kuras biedre ir attiecīgās ostas teritorijas darba devēju organizācija, un ka šī pati organizācija izraugās struktūru, kam ir jāveic psihotehniskie testi, kuri šiem kandidātiem ir jāiztur, lai viņi varētu tikt atzīti, pats par sevi nevar radīt šaubas par minēto prasību piemērotību un samērīgumu.

118 Tomēr, kā ģenerāladvokāts to ir norādījis secinājumu 141. punktā, lai šādas medicīniskās pārbaudes, testus vai pārbaudījumus varētu atzīt par vajadzīgiem un samērīgiem salīdzinājumā ar izvirzīto mērķi, tie ir jāveic pārredzamos, objektīvos un neitrālos apstākļos.

119 Līdz ar to iesniedzējtiesai lietā C-407/19 ir jāpārbauda, vai darba devēju organizācijas un attiecīgā gadījumā atzīto ostas strādnieku arodbiedrību loma, izraugoties struktūras, kam ir jāveic šādas pārbaudes, testi un pārbaudījumi, konkrētajos pamatlietas apstākļos var likt šaubīties par šo pārbaužu, testu vai pārbaudījumu pārredzamību, objektivitāti un neitralitāti.

120 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otrā jautājuma a)–c) daļu ir jāatbild, ka LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru, lai darba ņēmēju atzītu par ostas strādnieku – ja vien viņš nevar pierādīt, ka citā dalībvalstī viņš atbilst līdzvērtīgiem nosacījumiem:

– viņu par medicīniski piemērotu ostas darbam ir atzinis ārējs riska novēršanas un aizsardzības darbā dienests, kura biedre ir organizācija, kam obligāti ir pievienojušies visi darba devēji, kuri darbojas attiecīgajā ostas teritorijā;

– viņš ir izturējis psihotehniskos testus, ko ir veikusi šīs darba devēju organizācijas šim nolūkam izraudzīta struktūra;

– viņš trīs nedēļas ir apmeklējis sagatavošanas kursus par darba drošību un profesionālās kompetences iegūšanu; un

– viņš ir nokārtojis gala eksāmenu,

ja vien darba devēju organizācijai un attiecīgā gadījumā atzīto ostas strādnieku arodbiedrībām uzticētais uzdevums izraudzīties struktūras, kam ir jāveic šādas pārbaudes, testi vai pārbaudījumi, nevar likt šaubīties par pēdējo minēto pārredzamību, objektivitāti un neitralitāti.

Par piekto jautājumu

121 Ar piekto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru ostas strādnieki, kas par tādiem ir atzīti atbilstoši likumā paredzētam režīmam, kurš viņiem bija piemērojams pirms šī tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā, saskaņā ar pēdējo minēto regulējumu saglabā atzītu ostas strādnieku statusu un tiek ietverti ostas strādnieku kontingentā, kas ir paredzēts minētajā tiesiskajā regulējumā.

122 Ciktāl, kā tas izriet no šī sprieduma 62. punkta, tāda ostas strādnieku atzīšanas režīma, kādu iesniedzējtiesa ir aprakstījusi lietā C-407/19, mērķis ir nodrošināt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā, tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ostas strādnieki, kas par tādiem ir atzīti atbilstoši agrākam līdzīgam režīmam, saglabā atzīta strādnieka statusu saskaņā ar jauno režīmu, nav neatbilstošs izvirzītā mērķa sasniegšanai, nedz arī nesamērīgs ar šo mērķi.

123 Saprātīgi var prezumēt, ka ostas strādniekiem, kas jau ir atzīti saskaņā ar agrāko režīmu, jau ir spējas un īpašības, kuras ir vajadzīgas, lai nodrošinātu drošību ostas teritorijās.

124 No iesniedzējtiesas lietā C-407/19 sniegtajām norādēm izriet, ka piektais jautājums ir pamatots ar argumentāciju, kuru tajā ir paudušas prasītājas šajā pamatlietā un saskaņā ar kuru tāds pasākums, kāds ir paredzēts šī sprieduma 121. punktā, var darba devējam liegt iespēju tieši, proti, ārpus *pool*, pieņemt darbā jau atzītus ostas strādniekus, ciktāl šie pēdējie minētie nevēlēsies pamest šo *pool*, lai noslēgtu šādu darba līgumu, jo, to darot, viņi zaudētu atzīta strādnieka statusu.

125 Ar šādu argumentāciju ir kritizēta nevis atzīta strādnieka statusa, ko ostas strādnieks ir ieguvis atbilstoši agrākam likumā paredzētam režīmam, saglabāšana saskaņā ar jauno likumā paredzēto režīmu, bet gan tas, ka šī saglabāšana nav paliekoša, ja attiecīgais strādnieks pamet *pool*, lai noslēgtu darba līgumu tieši ar darba devēju.

126 Šajā ziņā, kā tas izriet no šī sprieduma 113. punkta, LESD 45., 49. un 56. pants nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru ostas strādniekam, kas ir atzīts, bet nav iekļauts tajā paredzētajā strādnieku kontingentā, ir jāiziet jauna atzīšanas procedūra saistībā ar katru jaunu darba līgumu, kuru viņš noslēdz.

127 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz piekto jautājumu lietā C-407/19 ir jāatbild, ka LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru ostas strādnieki, kas par tādiem ir atzīti atbilstoši likumā paredzētam režīmam, kurš viņiem bija piemērojams pirms šī tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā, saskaņā ar pēdējo minēto regulējumu saglabā atzītu ostas strādnieku statusu un tiek ietverti ostas strādnieku kontingentā, kas ir paredzēts minētajā tiesiskajā regulējumā.

Par sesto jautājumu

128 Ar sesto jautājumu iesniedzējtiesa lietā C-407/19 būtībā vaicā, vai LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka ostas strādnieka pārcelšana uz tādas ostas teritorijas strādnieku kontingentu, kas nav tā, kurā viņš ir ieguvis atzīta strādnieka statusu, ir pakļauta nosacījumiem un noteikumiem, kas ir noteikti DKL.

129 Vispirms ir jānorāda – tikai tāpēc vien, ka šādi nosacījumi un noteikumi ir paredzēti DKL, tie nav izslēgti no minēto pantu piemērošanas jomas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2007. gada 11. decembris, *International Transport Workers' Federation* un *Finnish Seamen'sUnion*, C-438/05, EU:C:2007:772, 33. un 34. punkts).

130 Šajā ziņā ir jānorāda, ka valsts tiesiskais regulējums, kurā ir izvirzīti nosacījumi – neatkarīgi no tā, vai tie ir noteikti likumā vai kādā DKL, – atzīta ostas strādnieka iespējai strādāt ostas teritorijā, kas nav tā, kurā viņš ir atzīts, ir gan darba ņēmēju brīvas pārvietošanās, gan brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums.

131 Šāds tiesiskais regulējums ierobežo gan ostas strādnieka brīvību strādāt vairākās atšķirīgās ostas teritorijās, gan uzņēmuma, kas reģistrējas kādā noteiktā ostas teritorijā vai kas vēlas tajā sniegt pakalpojumus, iespēju izmantot pakalpojumus, kurus sniedz tā izvēlēts ostas strādnieks, kas par ostas strādnieku ir atzīts citā ostas teritorijā.

132 Tomēr Beļģijas valdība rakstveida apsvērumos norādīja, ka saskaņā ar Karaļa 2004. gada dekrēta 4. panta 2. punktu ostas strādnieka atzīšana ir derīga ikvienā ostas teritorijā, izņemot, ja tas ietilpst noteiktas ostas teritorijas *pool*. Šajā pēdējā gadījumā pāreja no vienas ostas teritorijas uz citu būs atkarīga no tā, vai pastāv pieprasījums pēc darbaspēka un vai ir pieejams rezerves saraksts darbinieku pieņemšanai darbā. Tādējādi šī tiesību norma izslēdz tikai iespēju, ka ostas strādnieks, kas ietilpst *pool*, vienlaikus darbojas ārpus šī *pool*, neatkarīgi no tā, vai viņš darbojas tajā pašā vai citā ostas teritorijā. Iespēja strādāt citā ostas teritorijā tomēr pastāv ikvienam atzītam ostas strādniekam, kas neietilpst *pool*.

133 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jāprecizē, ka šāds tiesiskais regulējums var veidot LESD 45., 49. un 56. pantā garantēto brīvību ierobežojumus, pat ja tas attiecas tikai uz ierobežotu darba ņēmēju skaitu.

134 Otrkārt, ņemot vērā šī sprieduma 132. punktā ietvertās norādes, ir jāuzsver, ka, ciktāl ostas strādnieku *pool* pamatlietā aplūkotā valsts tiesiskā regulējuma izpratnē mērķis ir precīzi apmierināt pieprasījumu pēc specializēta darbaspēka katrā attiecīgās dalībvalsts ostas teritorijā, tas, ka ostas strādnieka nosūtīšana no vienas teritorijas *pool* uz citas teritorijas *pool* šādos apstākļos ir pakļauta nosacījumiem un noteikumiem, kuru mērķis ir nodrošināt, ka ikvienā *pool* ir pietiekams skaits darbaspēka, var būt attaisnots, ņemot vērā leģitīmo mērķi nodrošināt drošību ikvienā ostas teritorijā. Pasākums, kas paredz šādus nosacījumus, varētu ļaut nodrošināt, ka pastāvīgi ir pieejams minimāls skaits kvalificētu darba ņēmēju, kas spēj nodrošināt drošu ostas darbību. Tomēr iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai šāds pasākums ir vajadzīgs un samērīgs ar šo mērķi.

135 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, uz sesto jautājumu lietā C-407/19 ir jāatbild, ka LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka ostas strādnieka pārcelšana uz tādas ostas teritorijas darba ņēmēju kontingentu, kas nav tā, kurā viņš ir atzīts, ir pakļauta nosacījumiem un noteikumiem, kas ir noteikti kādā DKL, ja vien pēdējie minētie izrādās vajadzīgi un samērīgi ar mērķi nodrošināt drošību ikvienā ostas teritorijā, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Par septīto jautājumu

136 Ar septīto jautājumu iesniedzējtiesa lietā C-407/19 būtībā vaicā, vai LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka loģistikas darba ņēmējiem ir jābūt "drošības sertifikātam", kurš ir izsniegts, uzrādot personas apliecību un darba līgumu, un kura izsniegšanas noteikumi, kā arī procedūra tā iegūšanai ir noteikta kādā DKL.

137 Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa cenšas noskaidrot, vai ar LESD 45., 49. un 56. pantu ir saderīgs valsts tiesiskais regulējumu, kurā tikai ir paredzēts, ka "drošības sertifikāts", kas ir jāsaņem ostas teritorijā nodarbinātiem loģistikas darba ņēmējiem, viņiem tiek izsniegts, uzrādot personas apliecību un darba līgumu, un citi šo sertifikātu izsniegšanas noteikumi, kā arī procedūra šī dokumenta iegūšanai ir jānosaka kādā DKL.

138 Šajā ziņā ir jānorāda, kā tas izriet no šī sprieduma 129. punkta, ka, lai gan LESD 45., 49. un 56. pants principā pieļauj, ka darba nosacījumi kādā dalībvalstī tiek noteikti DKL, ir jāsecina tomēr, ka šādi noteiktie nosacījumi nav izslēgti no šo pantu piemērošanas jomas.

139 Minētajos pantos paredzēto brīvību ierobežojumu, kas izriet no prasības, ka ikvienam loģistikas darba ņēmējam, kurš darbojas kādā ostas teritorijā, ir jābūt "drošības sertifikātam", samērīgā un vajadzīgā rakstura vērtējumā noteikti ir jāņem vērā konkrēti šī sertifikāta izsniegšanas noteikumi, kā arī šajā nolūkā īstenojamā procedūra, kas ir noteikti kādā DKL.

140 Veicot šo vērtējumu, ir jāpārbauda, vai šāda sertifikāta izsniegšanas nosacījumi ir saistīti tikai ar to, vai attiecīgajam loģistikas darba ņēmējam ir īpašības un spējas, kas ir vajadzīgas, lai nodrošinātu drošību ostas teritorijās, un vai šī sertifikāta iegūšanai paredzētā procedūra neuzliek nesaprātīgu un nesamērīgu administratīvo slogu.

141 It īpaši prasība, saskaņā ar kuru "drošības sertifikāta" izsniegšanai ir jāuzrāda ieinteresētās personas darba līgums, varētu uzlikt attiecīgajam darba devējam vai darba ņēmējam pienākumu lūgt izdot jaunu sertifikātu ikreiz, kad tiek noslēgts jauns darba līgums. Ciktāl, kā tas izriet no šī sprieduma 109. punkta, ostas darba jomā dominē īstermiņa uzdevumi, šāda prasība varētu izrādīties pārmērīga un nesamērīga. Kā to rakstveida apsvērumos norāda Komisija, pietiktu paredzēt periodisku šāda sertifikāta atjaunošanu, vienlaikus paredzot, ka tas paliek spēkā pēc īstermiņa darba līguma izbeigšanas.

142 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz septīto jautājumu lietā C-407/19 ir jāatbild, ka LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka loģistikas darba ņēmējiem ir jābūt "drošības sertifikātam", kurš ir izdots, uzrādot personas apliecību un darba līgumu, un kura izsniegšanas noteikumi, kā arī tā iegūšanai paredzētā procedūra ir noteikti kādā DKL, ja vien šāda sertifikāta izsniegšanas nosacījumi ir vajadzīgi un samērīgi ar mērķi nodrošināt drošību ostas teritorijās un tā iegūšanai paredzētā procedūra neuzliek nesaprātīgu un nesamērīgu administratīvo slogu.

Par tiesāšanās izdevumiem

143 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) **LESD 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kas personām vai uzņēmumiem, kuri vēlas veikt ostas darbus ostas teritorijā, tostarp darbības, kas nav saistītas ar kuģu iekraušanu vai izkraušanu tiešā nozīmē, uzliek pienākumu**

izmantot tikai ostas strādniekus, kuri par tādiem ir atzīti saskaņā ar nosacījumiem un noteikumiem, kas ir noteikti atbilstoši šim tiesiskajam regulējumam, ja vien minētie nosacījumi un noteikumi, pirmkārt, ir pamatoti ar objektīviem, nediskriminējošiem un iepriekš zināmiem kritērijiem un ļauj ostas strādniekiem no citām dalībvalstīm pierādīt, ka izcelsmes valstī viņi atbilst prasībām, kuras ir līdzvērtīgas tām, kas ir piemērojamas valsts ostas strādniekiem, un, otrkārt, nenosaka ierobežotu to strādnieku kontingentu, kuri var šādā veidā tikt atzīti.

2) **LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru:**

   – **ostas strādnieku atzīšanu veic apvienota administratīvā komisija, kurā ietilpst locekļi, ko ir izraudzījušās darba devēju organizācijas un darba ņēmēju organizācijas;**

   – **šī komisija atkarībā no darbaspēka pieprasījuma lemj arī par to, vai atzītie strādnieki ir vai nav jāiekļauj ostas strādnieku kontingentā, ņemot vērā, ka ostas strādniekiem, kas nav ietverti šajā kontingentā, atzīšanas ilgums ir ierobežots ar viņu darba līguma ilgumu, līdz ar to jauna atzīšanas procedūra ir jāsāk attiecībā uz katru jaunu līgumu, kuru viņi noslēdz; un**

   – **nav paredzēts nekāds maksimālais termiņš, kādā minētajai komisijai ir jāpieņem lēmums.**

3) **LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru, lai darba ņēmēju atzītu par ostas strādnieku – ja vien viņš nevar pierādīt, ka citā dalībvalstī viņš atbilst līdzvērtīgiem nosacījumiem:**

   – **viņu par medicīniski piemērotu ostas darbam ir atzinis ārējs riska novēršanas un aizsardzības darbā dienests, kura biedre ir organizācija, kam obligāti ir pievienojušies visi darba devēji, kuri darbojas attiecīgajā ostas teritorijā;**

   – **viņš ir izturējis psihotehniskos testus, ko ir veikusi šīs darba devēju organizācijas šim nolūkam izraudzīta struktūra;**

   – **viņš trīs nedēļas ir apmeklējis sagatavošanas kursus par darba drošību un profesionālās kompetences iegūšanu; un**

   – **viņš ir nokārtojis gala eksāmenu,**

   ja vien darba devēju organizācijai un attiecīgā gadījumā atzīto ostas strādnieku arodbiedrībām uzticētais uzdevums izraudzīties struktūras, kam ir jāveic šādas pārbaudes, testi vai pārbaudījumi, nevar likt šaubīties par pēdējo minēto pārredzamību, objektivitāti un neitralitāti.

4) **LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru ostas strādnieki, kas par tādiem ir atzīti atbilstoši likumā paredzētam režīmam, kurš viņiem bija piemērojams pirms šī tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā, saskaņā ar pēdējo minēto regulējumu saglabā atzītu ostas strādnieku statusu un tiek ietverti ostas strādnieku kontingentā, kas ir paredzēts minētajā tiesiskajā regulējumā.**

5) **LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka ostas strādnieka pārcelšana uz tādas ostas teritorijas darba ņēmēju kontingentu, kas nav tā, kurā viņš ir atzīts, ir pakļauta nosacījumiem un**

noteikumiem, kas ir noteikti kādā darba koplīgumā, ja vien pēdējie minētie izrādās vajadzīgi un samērīgi ar mērķi nodrošināt drošību ikvienā ostas teritorijā, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

6) LESD 45., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka loģistikas darba ņēmējiem ir jābūt "drošības sertifikātam", kurš ir izdots, uzrādot personas apliecību un darba līgumu, un kura izsniegšanas noteikumi, kā arī tā iegūšanai paredzētā procedūra ir noteikti kādā darba koplīgumā, ja vien šāda sertifikāta izsniegšanas nosacījumi ir vajadzīgi un samērīgi ar mērķi nodrošināt drošību ostas teritorijās un tā iegūšanai paredzētā procedūra neuzliek nesaprātīgu un nesamērīgu administratīvo slogu.

[Paraksti]